

Welcome to Phuket Data :: โบราณวัตถุในจังหวัดภูเก็ต

ย ย ๓.๒.๑(๑) โบราณวัตถุ ย ผศ.สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์

sommai@usa.com-----ย ย

ย โบราณวัตถุในวัดไชยธาราราม(วัดฉลอง)

ต้องยอมรับว่า บารมีของท่านสมเด็จพระเจ้า(แช่ม) ได้ช่วยให้ถาวรวัตถุในวัดฉลองพัฒนาไปอย่างมีมิติชัด ย ย ศรัทธาหาชนยังคงทึ่งในใจสืบมาแต่ครั้งวีรกรรมศิษยานุศิษย์ของท่านสมเด็จพระเจ้าผจญขุนจีน พ.ศ. ๒๔๑๙

กุลีเหมืองแร่ได้ก่อกำเริบจนพระยาวิชิตสงครามเจ้าเมืองภูเก็ตต้องหนีไปตั้งหลักสร้างจวนเมืองภูเก็ตที่บ้านท่าเรือ พวกก่อความวุ่นวายในครั้งนั้นทางเมืองหลวงเรียกว่าอั้งยี่ ส่วนภูเก็ตเรียกว่า วุ่นจีนย เกิดเหตุเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๙

(มท.ภูเก็ต ๒๓๑๒)

ย

ย ย ย ย ย เมื่อวุ่นจีนเข้าปล้นตีเมืองจนวุ่นวาย ได้ขยายเขตไปจนถึงเขตบ้านฉลองย ใกล้วัดโคกโดนด(วัดลัฏฐินาราม)มีบ้านเรือนอยู่หลายหลัง วุ่นจีนก็เผาทั้งเสียจนกำเนิดชื่อทั้งไว้ว่า บ้านไฟไหม้ ปัจจุบันมีบ้านเรือนไทยถิ่นภูเก็ตอยู่เพียงหลังเดียว และได้อาศัยรูปแบบบ้าน"ขุนมรดก" ประกอบกับกฎของท่านสมเด็จพระเจ้า ๔ย เป็นแบบอาคารพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กลาง

เมื่อท่านสมเด็จพระเจ้า ๔ ไม่ยอมรับนิมนต์หนี ชาวบ้านฉลองจึงต้องป้องกันภัยได้รับผ้ายันต์(ผ้าประเจียด)จากท่านสมเด็จพระเจ้า ๔ ปิดคลุมหัวเข้าต่อสู้ให้วุ่นจีนแพ้ แล้วแพ้อย ย ย ย จนวุ่นจีนได้ตั้งฉายาศิษย์วัดฉลองว่า พวกหัวขาว และแม้ว่าจะได้ตั้งคำหัวของท่านสมเด็จพระเจ้าไว้ถึงพันเหรียญ ก็ไม่สามารถทำลายวัดฉลองได้ จำเป็นต้องยอมแพ้อยไปโน้ที่สุด

ความทราบถึงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ย จึงได้โปรดเกล้าฯ นิมนต์ท่านสมเด็จพระเจ้าเข้าเฝ้าในปี พ.ศ. ๒๔๒๐ ย ย ย รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูวิสุทธิวงษาจารย์ญาณมุนี สังฆปาโมกข์เมืองภูเก็ตตราตั้ง

ย ย ย ย ย "ให้เจ้าอธิการแช่มวัดไชยธารารามย เป็นพระครูวิสุทธิวงษาจารย์ญาณมุนี เจ้าคณะใหญ่เมืองภูเก็ต ขอพระคุณจงเอาธุระพระพุทธศาสนา เป็นภาระสั่งสอนช่วยรับอธิกรณ์และอนุเคราะห์พระภิกษุสามเณรในคณะโดยสมควร ย ย ย จึงมีสุข สวัสดิ์เจริญในพระพุทธศาสนาเทอญ ตั้งแต่ ๓ วัน ๔ย ๑๔ย ๖ คำ ปิณฑมฤตติก พุทธศาสนากาล ๒๔๒๐ พรรษา เป็นวันที่ ๓๔๗๓ ในรัชกาลปัตยุบันนี้ ๔"ตาลปัตรของท่านสมเด็จพระเจ้า(แช่ม)

ย ย ย ย ย หลังศึกวุ่นจีน(อั้งยี่)ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๑๙ย วัดฉลองก็ได้รับพระราชทานนามเป็นวัดไชยธาราราม (ไชย=ดีกว่า, เจริญกว่า;ย ย ย ธารา=ลำธาร, สายน้ำ, ทางน้ำ;ย อาราม,-ราม=สวนอันเป็นที่ร่มย, วัด)ย ย ย ย พของท่านวัดฉลองก็ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ เป็นพระครูวิสุทธิวงษาจารย์ญาณมุนี สังฆปาโมกข์ เป็นสมณศักดิ์สูงมากที่พระภิกษุหัวเมืองชั้นนอกจะได้รับพระมหากรุณาธิคุณเช่นนั้น ย ย ย พระครูวิสุทธิวงษาจารย์ญาณมุนี(แช่ม) ได้รับพระราชทานตาลปัตรสมณศักดิ์(พัดยศ)เทียบชั้นสมเด็จพระเจ้า ย ย ย พี่น้องชาวภูเก็ตในช่วงสมัยตอนต้นรัชกาลที่ ๕ จึงถวายสมณศักดิ์สมัญญาของท่านวัดฉลอง(แช่ม)ว่า พของท่านสมเด็จพระเจ้า และเรียกขานสมณศักดิ์สมัญญานี้มาโดยตลอด

ย ย ย ย ย พของท่านสมเด็จพระเจ้า(แช่ม)ย ย ย ยังได้รับพระราชทาน ตาลปัตรเกียรติคุณ ซึ่งวัดไชยธารารามได้เก็บรักษาให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ย เป็นเกียรติประวัติแด่พของท่านสมเด็จพระเจ้า พระครูวิสุทธิวงษาจารย์ญาณมุนี(แช่ม) และวัดไชยธาราราม บริเวณตัวตาลปัตรเกียรติคุณทำด้วยผ้าพื้นสีเหลืองทอง ขอบตาลปัตรติดดินสีทองเข้ม กลางตาลปัตรด้านบนปักดิ้นรูปอุณาโลมแผ่ศมมียอยู่บนดิ้นรูปพานสองชั้น ย ย รูปพานอยู่บนหลังเศียรช้างเอราวัณ(ช้างสามเศียร ช้างทรงของพระอินทร์) ช้างเศียรช้างเอราวัณย ปักดิ้นรูปฉัตร ๗ ชั้น ย ด้านขวาปักเป็นรูปทหารสวมหมวกถือดาบทั้งสองมื่อย ด้านซ้ายปักรูปทหารมือขวาถือดาบย มือซ้ายถือโล่ทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ย ย ย ตรงยอดด้ามถือหรือส่วนล่างของตาลปัตรปักดิ้นรูปจักรและตรี ย อันเป็นพระสัญลักษณ์แห่งราชวงศ์จักรี

ย ย ย ย ย ตาลปัตรเกียรติคุณของพของท่านสมเด็จพระเจ้า(แช่ม)แห่งวัดไชยธาราราม(วัดฉลอง)ย ย ย ย เป็นตาลปัตรที่ยังคงรักษาไว้ในสภาพที่สมบูรณ์ที่สุด เป็นตาลปัตรที่เก่าแก่ที่สุดและเป็นโบราณวัตถุตาลปัตรเกียรติคุณที่ทรงคุณค่าควรแก่ความภาคภูมิใจ ไม่แท้

ย ย ย ย ย ไม่แท้ของพของท่านสมเด็จพระเจ้ามี ๒ อันย อันใหญ่เป็นไม้เท้าที่มีประวัติตั้งพระนิพนธ์ของสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ เรื่องพระครูวัดฉลอง ย ย มีความยาว ๑๖๐ ซม. ท่อนด้านบนมีความยาวรอบนอก ๗.๓ ซม. เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๓๒ ซม.ย เรียวเล็กลงไปถึงปลายมีความยาวรอบนอก ๖ ซม.ย ย เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๙๐ ซม. ไม้เท้าอีกอันมีขนาดเล็กกว่าอันใหญ่เล็กน้อยผ้าย

ย ย ย ย หลัง พ.ศ.๒๔๑๙ อันเป็นการสิ้นสุดศึกจีน(ฮังยี่)เมืองภูเก็ตแล้ว ย ชื่อเสียงของวัดฉลอง(วัดไชยธาราราม) ตำบลฉลอง อำเภอทุ่งคา(ชื่อสมัยก่อน) จังหวัดภูเก็ต และพ่อท่านสมเด็จเจ้าแช่ม ย ก็ปรากฏแพร่หลายสู่ศรัทธามหาชนฝั่งตะวันตกแพร่กระจายไปถึงเมืองป็นัง ประเทศมาเลเซีย

ย ย ย ย ย สมเด็จ ฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ บิดาแห่งประวัติศาสตร์ไทย ได้ทรงนิพนธ์เรื่องราวของพ่อท่านสมเด็จเจ้าแช่มไว้ในนิทานโบราณคดีเรื่องพระครูวัดฉลอง ย ย เรื่องวัดฉลองจึงเป็นที่รู้จักแพร่หลายทั่วแผ่นดินไทย

ย ย ย ย ย นอกจากศรัทธามหาชนจะรู้จักพ่อท่านสมเด็จเจ้าแช่ม และไม่เท่าคักคิลิทธิที่มีเกร็ดพิสดารแล้ว ย เมื่อเข้ามาสัมผัสการพ่อท่านนอก ณ วิหารหลวงพ่อเจ้าวัด ย ย ย ก็จะมีศิลปกรรมของช่างนิรนามที่ได้นิรมิตพระพุทธรูปปางมารวิชัย ย พระพักตร์กลมอ้มเิบเป็นพุทธลักษณะที่งดงามแล้ว ย ยังได้ตกแต่งฐานพระพุทธรูปพ่อท่านนอกหรือหลวงพ่อเจ้าวัดเป็นรูปชายผ้าสามเหลี่ยมห้อยลงทับ ผ้าทิพย์ ที่ได้รับการตกแต่งลดลายนูนปั้นนูนรูปเถาวัลย์ดอกไม้บานด้วยความประณีต ผู้ใส่ใจในงานศิลปะต่างก็ยอมรับกันว่า ในบรรดาผ้าทิพย์ที่มีอยู่ในจังหวัดภูเก็ต ผ้าทิพย์ตรงฐานหลวงพ่อเจ้าวัดเป็นผ้าทิพย์ที่มีความงดงามประณีตที่สุดเท่าวนหรี

ย ย ย ย ย ประสิทธิ ชินการณ ชุมทรัพย์วัฒนธรรมภูเก็ต เล่าว่า ในวิหารพ่อท่านวัดนอกมีนทิสูริยืนถือกระบองด้านหน้าพระพุทธรูปที่มีผ้าทิพย์สวยงามนั้น จำนวน ๒ ตนย แต่ถูกคนสติไม่ดีทุบทำลายเหลือเพียงตนขวามือพระพุทธรูป ย ชาวบ้านเรียกว่า ทาวนนทรี(ประสิทธิ ชินการณ ให้สัมภาษณ์ ๒๕๓๒)ตาชี้เหล็ก

ย ย ย ย ย ในการสร้างพระประธานในอุโบสถ มีเศษปูนเหลืออยู่ ช่างปั้นผู้มีอารมณ์ขันได้ปั้นรูปตาแก่นั่งตะบันหมากย ทั้งไว้ในอุโบสถย เมื่อพระภิกษุกราบไหว้องค์พระประธานก็จำต้องไหว้ตาชี้เหล็กผู้เป็นฆราวาสด้วย ย ย ย พ่อท่านช่วงอดีตเจ้าอาวาสรูปต่อจากพ่อท่านสมเด็จเจ้า เห็นว่าไม่เหมาะสมย จึงได้ย้ายตาชี้เหล็กไปแทนที่ทาวนนทรีตนที่ถูกคนสติไม่ดีทำลายในวิหารพ่อท่านวัดนอก เด็กวัดได้ไปติดสินบนตาชี้เหล็กบันดาลให้ควายมาชนให้ดูหน้าวัดย จะเป็นด้วยเหตุใดก็ตาม ความประสงค์ของเด็กวัดก็สำเร็จ จึงได้แก้บนด้วยการให้ตาชี้เหล็กสูบบุหรี่(ประสิทธิ ชินการณ ให้สัมภาษณ์ ๒๕๓๒)ย ย คนที่เชื่อถือต่อมาก็กระทำดั่งนั้นด้วยเพียงแต่เปลี่ยนความประสงค์เป็นอย่างอื่นย ย แต่สาธุชนจะเปลี่ยนเป็นความดีและอะไรก็ตามที่มีคุณค่าควรแก่การสรรเสริญ. กำแพงวัดฉลอง

ย ย ย ย ย ย ย ย เมื่อปี พ.ศ. 2419 ได้เกิดควมวุ่นวายขึ้นในเมืองภูเก็ต ด้วยก๊ลิจีนเหมืองแรก่อการกำเริบเข้าทำลายทรัพย์สินย ชาวพื้นคนไทยและคนจีนที่มีครอบครัวเป็นคนไทยล้มตายลงเป็นจำนวนมากย ย ย ย ย ย ย ย บ้านฉลอง เป็นหมู่บ้านคนไทยที่คนจีนเข้าก่อการวุ่นวายด้วยแห่งหนึ่งย ชาวบ้านต้องละทิ้งไร่นา บ้านช่อง เข้าอาศัยความเมตตาของพ่อท่านสมเด็จเจ้า(แช่ม)เป็นที่พึ่งอยู่ในกำแพงแก้วพระอุโบสถ

ย ย ย ย ย ย ย ย ย จนเมื่อเหตุการณ์สงบลงแล้ว ชาวบ้านได้ช่วยกันทำเตาเผาอิฐขึ้นในทุ่งนาทางทิศตะวันออก นำเอาอิฐมาก่อกำแพงวัดขึ้นโดยรอบทั้งสี่ด้านย เว้นเพียงประตูทางเข้าออกไว้ ๔ ทิศ ทั้งนี้เพื่อป้องกันภัยจลาจลด้วยความไม่ประมาท

ย ย ย ย ย ย ย ย ย กำแพงเก่าได้ทรุดโทรมไปตามกาลเวลา ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต สถาบันราชภัฏภูเก็ตและวัดไชยธารารามจึงได้บูรณะกำแพงบางส่วนขึ้นใหม่ตามรูปแบบเดิม เมื่อย พ.ศ. ๒๕๒๗ เพื่อคงไว้เป็นอนุสรณ์สืบไป.

บรรณานุกรม

กลุ่มผู้สนใจประวัติศาสตร์เมืองภูเก็ต บรรณานิการ วัดไชยธาราราม(วัดฉลอง) ภูเก็ตการพิมพ์ ย ๒๕๓๒, ๖๔ หน้า ประสิทธิย ชินการณัย อายุ ๖๓ ปี ถนนดีบุก ตลาดเหนือ อำเภอเมือง ภูเก็ต ให้สัมภาษณ์สมหมายย ปิ่นพุทธศิลป์ เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๒ สมหมายย ปิ่นพุทธศิลป์ รวบรวม "วัดไชยธาราราม" เสริมรู้เมือง ภูเก็ต หน้า ๓๘ย ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ตย ย ๒๕๒๖,ย ๒๕๓๐ นาย อัดลำเนา จังซูย : เลื้อกันฝนชาวเมือง

ย ย ย ย ย แร่ดีบุกเป็นทรัพยากรหลักที่สำคัญมากที่สุดของภูเก็ตมาไม่ต่ำกว่า ๔๐๐ ปีย การขุดค้นหาแร่ดีบุกได้พัฒนาจากการเก็บหาแร่บนพื้นผิวดินไปเป็นเหมืองรูย เหมืองแล่นย เหมืองหาบ เหมืองสูบย เหมืองฉีดหรือเหมืองเรือขุดย จนเป็นแปดุดแร่ในท้องทะเลที่ค่อนข้างลึก

ย ย ย ย ย ในช่วงที่เหมืองหบกำลังเป็นที่นิยมเมื่อร้อยละปีที่ผ่านมา ย กรรมกรชาวจีนจำนวนมากได้เข้ามาภูเก็ตเป็นก๊ลิเหมืองหบได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของบรรพชนภูเก็ต

ย ย ย ย ย ย กระบองและพังงาออกไปแล้ว ย ย ก็จะต้องเป็นภูเก็ตที่มีฝนตกชุกย ยิ่งเมื่อป่าไม้อุดมสมบูรณ์ไม่มีวิกฤตทางสิ่งแวดล้อมอย่างปัจจุบัน ฝนภูเก็ตจึงตกชุกระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนพฤศจิกายน ย กรรมกรเหมืองต้องกรากกรำฝนเป็นระยะยาวนานย ย ย

สมหมาย ปิ่นพุทธรศิลป์
sommaipin@hotmail.com
โทร. 081 326 2549

ย

พจนสารอันดามัน

ประวัติศาสตร์ [ข้อมูลภูเก็ต](#)